



CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Scara - simbol al ascensiunii spirituale în religiile lumii

A patra duminică din Sfântul și Marele Post al Paștilor este închinată Sfântului Cuvios Ioan Scărarul sau Scolasticul, autorul unei lucrări emblematice pentru literatura filocalică intitulată: *Scara dumnezeiescului urcuș*, titlu de la care și-a luat și supranumele de Scărarul. Părintele său duhovnicesc, Ioan de Raith i-a cerut ucenicului să dea monahilor o regulă scrisă, după care să viețuiască și astfel să urce spre cer ca pe o scară asemenea celei văzute de Patriarhul Iacov în vis. Așa s-a născut lucrarea *Scara*, din ascultare duhovnicească și nu din slavă deșartă. Însă Sfântul Ioan a descris urcușul duhovnicesc ca trecând prin treizeci de trepte, după cei treizeci de ani ai Mântuitorului Iisus Hristos de dinaintea începerii activității Sale publice. De aceea este ea împărțită în treizeci de Cuvinte. De mare folos duhovnicesc, cuvintele *Scării* îl povățuiesc pe cititor în războiul nevăzut pe care trebuie să-l ducă pe tot parcursul vieții sale. Desprinderea de păcatele din trecut și ferirea de cele viitoare este temelia pe care se va clădi toată creșterea spirituală a omului. Ea constă într-o curățire sufletească și trupească, care-l face pe om transparent pentru lucrarea lui Dumnezeu asupra sa.

Scara dezvăluie o gradare meticuloasă a exercițiilor spirituale, tot mai înalte, într-o depășire treptată. Astfel vom ajunge, spune Sfântul Simeon Noul Teolog, să ne ridicăm de la pământ și să ajungem până la cer. Iar Sfântul Isaac Sirul adaugă: Scara acestei împărății este ascunsă în lăuntru, în suflet. Spală-te deci de păcate și vei descoperi treptele pe care să urci. Așadar, scara văzută în vis de Iacov la Betel deși una exterioară, pe care urcau și coborau îngerii, semn al comunicării dintre cer și pământ, are un corespondent interior, scara ascunsă în suflet, simbol și acesta al comunicării omului cu Dumnezeu, al urcușului spre cer.

Motivul scării poate fi întâlnit și în alte tradiții spirituale, desigur cu alte conotații, însă și cu unele asemănări cu spiritualitatea ortodoxă. Simbolismul ei este legat în primul rând de cunoaștere, scara fiind simbolul progresului către știință, al ascensiunii către cunoaștere și transfigurare. Dacă se înalță spre cer simbolizează cunoașterea exoterică (urcușul) a lumii divine, iar dacă se îndreaptă

spre adâncuri, este vorba despre cunoașterea ezoterică (coborârea), despre știința ocultă și despre profunzimile inconștientului.

Egiptenii cunoșteau acest simbol al ascensiunii. Piramidele ilustrează perfect acest simbol, ele fiind analoage scării, fapt evident în piramida în trepte de la Sakkara. Alte opere artistice cu conotație religioasă înfățișează sufletele morților urcând o scară cu șapte trepte sau cu nouă trepte, ca să ajungă în fața tronului lui Osiris. Chiar și unele bărci care se considera că transportă sufletele morților aveau în loc de catarg și pânze o scară cu șapte sau nouă trepte, simbolizând ultima și definitivă ascensiune a sufletelor către stele, unde se vor uni cu lumina lui Ra.

În religiile lumii, noțiunea unui contact primordial între cer și pământ este întâlnit în religia tradițională a japonezilor, șintoismul, când Amaterasu, zeița supremă, a soarelui, urcă scara cerului, sau în Laos și la locuitorii din sudul Vietnamului. În toate aceste situații, scara îndeplinește același rol ca și arborele lumii. Un simbolism identic are și scara făcută din două *naga*, pe care Buddha a coborât de pe Muntele Meru, *mi'radj*-ul Profetului islamului Muhammad sau mesteacănul cu șapte creștături al șamanilor siberieni. Într-o abordare comparativă, putem observa cum mesteacănul siberian are șapte sau nouă creștături, că scara lui Buddha are șapte culori, că scara misterelor mitraice comportă șapte metale și că aceea a *Kadosch*-ilor din masoneria scoțiană are șapte trepte. Ca atare se consideră că drumul de la pământ la cer presupune străbaterea celor șapte etaje cosmice. Așa se întâmplă în cazul misterelor mitraice, în care trecerea de pe pământ la cer se făcea prin printr-o succesiune de stadii spirituale, ale cărei trepte marcau o ierarhie, un simbol al gradelor ascensiunii mistice. Origen arăta că „scara (*climax*) ceremonială avea șapte trepte, fiecare alcătuită dintr-un metal diferit (Iar fiecare metal, ca și fiecare planetă, are conotațiile sale simbolice, Origen, *Contra lui Celsum*, 6, 22)”.
Continuare în pagina 2

Pr. Caius CUȚARU

PREDICA

„Cred Doamne, ajută necredinței mele!”

Duminica a IV-a din Postul Sfințelor Paști – a Sfântului Ioan Scărarul

„Și I-a răspuns Lui unul din mulțime: Învățătorule, am adus la Tine pe fiul meu, care are duh mut. Și oriunde-l apucă, îl aruncă la pământ și face spume la gură și scrâșnește din dinți și înțepenește. Și am zis ucenicilor Tăi să-l alunge, dar ei n-au putut. Iar El, răspunzând lor, a zis: O, neam necredincios, până când voi fi cu voi? Până când vă voi răbda pe voi? Aduceți-l la Mine. Și l-au adus la El. Și văzându-L pe Iisus, duhul îndată a zguduit pe copil, și, căzând la pământ, se zvârcolea spumegând. Și l-a întrebat pe tatăl lui: Câtă vreme este de când i-a venit aceasta? Iar el a răspuns: din pruncie. Și de multe ori l-a aruncat și în foc și în apă ca să-l piardă. Dar de poți ceva, ajută-ne, fiindu-ți milă de noi. Iar Iisus i-a zis: De poți crede, toate sunt cu puțință celui ce crede. Și îndată strigând tatăl copilului, a zis cu lacrimi: Cred, Doamne! Ajută necredinței mele. Iar Iisus, văzând că mulțimea dă năvală, a certat duhul cel necurat, zicându-i: Duh mut și surd, Eu îți poruncesc: Ieși din el și să nu mai intri în el! Și răcniind și zguduindu-l cu putere, duhul a ieșit; iar copilul a rămas ca mort, încât mulți ziceau că a murit. Dar Iisus, apucându-l de mână, l-a ridicat, și el s-a sculat în picioare. Iar după ce a intrat în casă, ucenicii Lui L-au întrebat, de o parte: Pentru ce noi n-am putut să-l izgonim? El le-a zis: Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieși, decât numai cu rugăciune și cu post. Și ieșind ei de acolo, străbăteau Galileea, dar El nu voia să știe cineva. Căci îi învăța pe ucenicii Săi și le spunea că Fiul Omului se va da în mâinile oamenilor și-L vor ucide, iar după ce-L vor ucide, a treia zi va învia. Ei însă nu înțelegeau cuvântul și se temeau să-L întrebe.” (Marcu 9, 17-32)



Iisus i-a zis: De poți crede, toate sunt cu puțință celui ce crede. Și îndată, strigând, tatăl copilului a zis cu lacrimi: Cred, Doamne! Ajută necredinței mele!

Popas în urcușul duhovnicesc al Postului Mare, al Paștilor sau a Păresimilor, Duminica a IV-a, numită și a Sfântului Ioan Scărarul, ne oferă binecuvântată merinde spre întărire, pentru a ne călăuzi pașii mai departe și a ne lumina mintea spre cele ce se cuvîin a împlini în săptămânile ce urmează.

În această duminică am auzit la Sfânta Liturghie istorisirea unei minuni săvârșite de Mântuitorul: vindecarea unui tânăr posedat de demon, un om așadar a cărui voință era ținută să se manifeste normal, adică era surd la cele care i se transmiteau ca fiind bune și mut la cele pe care trebuia el să le mărturisească ca drept adevărate, pornind din rărunchiul sufletului său.

Un scurt dialog între părintele celui posedat și Mântuitorul ne atrage atenția asupra unor aspecte esențiale, deoarece tatăl îndurerat îl aduse pe copil întâi la Apostoli pentru a fi vindecat.

Acest lucru de a merge întâi la ucenici îl facem și noi, destul de des, pentru că nu mergem direct la chirurg când suntem bolnavi; prima dată omul a mers la asistenții medicului celui mare, iar mai apoi încercând totul au venit la medicul sufletului și al trupului, cel mai renumit din lume care a făcut nenumărate minuni. Dar, pentru a primi vindecare el a trebuit să-și

mărturisească credința; asta facem și noi când mergem la spital sau la biserică, oare nu ne punem toată nădejdea în mâinile medicului, în rugăciunile preotului și în Bunul Dumnezeu? Dacă nu am avea speranța că ne vindecăm prin operație sau prin rugăciune de ce am mai merge să o facem?

Dar ei nu au putut să-i dea vindecarea, aici era nevoie de Cel care putea să săvârșească transplantul credinței!

Același tată cade în genunchi în fața Mântuitorului, cu mai multă nădejde, zicând: „de poți face ceva”, adică știa că poate ceva, însă nu știa până unde merge această putere, și cere cu nădejde „ajută-ne, fiindu-ți milă de noi!”. Și Mântuitorul are multă milă, însă îl încredințează pe el și pe noi cei de azi: „De poți crede, toate sunt cu puțință celui ce crede”. La acestea, tatăl cu lacrimi a strigat: „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele.” (Marcu 9, 24).

Iată cea mai frumoasă mărturisire de credință!

Cu alte cuvinte, acest tată a zis întărește-mă, Doamne, că sunt neputincios, dar cred atât cât să mă ridic din neputință, din disperare, din slăbiciune. Iar la nedumerirea Apostolilor „pentru ce ei n-au putut să-l izgonească pe demon”, ei primesc răspunsul în modul cel mai pedagogic cu puțință: „acest neam de demoni cu nimic nu poate ieși, decât numai cu rugăciune și cu post” (Marcu 9, 29).

Continuare în pagina 2

Pr. Bogdan ONET

Din sumar

► Icoana Scării Sfântului Ioan
pagina 3, Sorin Gheorghe Săplăcan

► Știri
pagina 4

„Cred Doamne, ajută necredinței mele!”

Urmare din pagina 1

În acest început de mileniu se dorește o relativizare a credinței, și suprema dibăcie a diavolului este să-l facă pe om să creadă că el nu există și face acest lucru, din păcate, cu mare succes. Atunci când diavolul reușește, omul găsește de cuviință să-L acuze pe Dumnezeu de tot ce i se întâmplă lui rău în viață, zicând: De ce, Doamne?; Oare atât de repede să fi uitat omul că atunci când a căzut prin neascultare, Dumnezeu l-a întrebând „Adame, unde ești?”, și a răspuns „M-am ascuns!”; adică s-a ascuns de responsabilitate și s-a supus îndemnului diavolului și dacă prin păcat a devenit gol de Dumnezeu, prin virtute trebuie mai ales în perioada aceasta de postire să încerce să se umple de Harul Dumnezeiesc.

Hristos ne îndeamnă să scăpăm de ispite postind și rugându-ne, unii vor spune de ce e nevoie? Răspunsul îl putem găsi la cel pe care îl cinstim astăzi, Sfântul Ioan Scărarul ne zice nouă tuturor: „Rugați-vă, în rugăciune, omul se împacă cu Dumnezeu, este în convorbire cu El”.

Împăcarea cu Dumnezeu este pod peste ispite, hrana sufletului, lucrarea îngerilor, Sfântul Ioan Scărarul recomandă ca rugăciunea să fie „haină pe sufletul rugătorului, țesută din firele de aur ale virtuților”.

Rugăciunea fără post e ca o pasăre fără o aripă. Așadar, rugăciunea trebuie unită cu milostenia, căci și ea e o aripă a rugăciunii „De nu vei face aripi rugăciunii tale, ea nu va zbura la cer” (Sfântul Ioan Scărarul).

Sfântul Ioan Gură de Aur ne îndeamnă astfel: „Nu numai gura și stomacul vostru să postească, ci și ochiul și urechile și picioarele și mâinile voastre să postească, rămânând curate de răpire și lăcomie, picioarele nealergând la priveriști urâte și în calea păcătoșilor, ochii neprivind cu ispite la frumuseți străine, gura trebuie să postească de sudalme și de alte vorbiri rușinoase...”

Încearcă să-i câștigi și pe alții prin credința ta! „Nu fi iubitor de sine și vei fi iubitor de Dumnezeu! Nu căuta plăcerea în tine și o vei găsi în ceilalți!”. Încearcă mereu să câștigi mântuirea și pentru alții, încetează a fi într-un egoism secularist în care mântuirea să o păstrezi doar pentru tine, dar pentru a înțelege mai bine modul în care ar trebui să ne raportăm la mântuirea noastră vă pun înainte o frumoasă pildă.

Se spune că după ce a trăit o viață plină de egoism, în care nu s-a gândit decât la el, nepăsându-i de cei din jur, un om a ajuns în iad. Și Doamne cât de mult s-a căit atunci pentru tot ce făcuse! Dar era prea târziu.

Chinuindu-se zi și noapte în flăcările iadului, se ruga încontinuu:

- Iartă-mă, Doamne, am greșit, dar acum m-am lecut. Nu mai sunt egoist deloc, ajută-mă. Doamne, m-am schimbat și nu mai am pic de răutate în mine!

În timp ce se ruga el, a apărut deodată un înger, care i-a spus:

- Bucură-te, omule! Dumnezeu ți-a ascultat rugăciunea și vrea să-ți dea o șansă să vii în rai, dar oare te-ai schimbat cu adevărat?

- Sigur că da, zise omul cu nerăbdare, sigur că m-am schimbat!

- Bine! A mai spus îngerul. Vezi firul de ață care coboară acum spre tine? Dacă te vei urca pe el, vei ajunge în rai și vei scăpa de chinurile de aici.

Nespus de bucuros, omul a început să se cațare pe firul ce atârna deasupra iadului, numai că, pe măsură ce se urca, a băgat de seamă că firul se subția din ce în ce mai tare. Când s-a uitat dedesubt, să nu-și creadă ochilor! Mulți păcătoși se atâraseră de firul său, încercând cu disperare să scape din flăcările iadului.

- Ce faceți?! Strigă omul speriat. Dați-vă imediat jos, o să se rupă firul și o să cad iarăși. Dați-vă jos, n-auziți?! Țipa omul cu disperare și începu să-i lovească cu picioarele. În clipa aceea, firul s-a rupt și au căzut cu toții.

- Of, îngerule, uite ce mi-au făcut ceilalți! Spune-i lui Dumnezeu să-mi trimită alt fir, ca să scap odată de aici!

- Nu se poate! I-a răspuns îngerul.

- Cum așa? Doar n-am nicio vină, firul s-a rupt din cauza lor!

Ba nu, firul s-a rupt din cauza ta și a invidiei tale. Firul acela era firul credinței și ar fi putut ține și tot iadul dacă ai fi avut încredere în Cuvântul lui Dumnezeu și dacă nu te-ai fi gândit doar la tine.

Ai spus că te-ai lecut de egoism și că acum îți pasă de aproapele tău, dar nu este adevărat. Fiind la fel de păcătos și rău, firul nu te-a ținut; de aceea s-a rupt.

În viață nu va reuși cel rău, cel zgârcit și interesat doar de propria persoană. Poate că va strânge averi, dar în sufletul său cu ce se va alege? Dar cel ce îi ajută mereu și cu dragoste pe ceilalți, acela strânge în inimă comori cerești, devenind om cu adevărat, căci om este doar cel ce trăiește pentru oameni.

Cereți, iubirii mei, ajutor în credință și în povățuire, faceți ca acest bărbat ca acest tata care a zis: „Cred Doamne, ajută necredinței mele!”

Ne pierdem prea ușor și deznădăjduim foarte repede! Tatăl din Evanghelia acestei duminici, dragii mei, este un mic exemplu din care putem înțelege de ce Dumnezeu uneori întârzie ori chiar refuză să ne asculte rugăciunea. Știe El de ce! Pentru noi, important este să continuăm să ne rugăm și să sperăm, să continuăm să „batem” la ușa Lui, poate nu va veni astăzi, dar, poate va veni mâine, iar dacă nu va veni mâine, va veni poimâine sau mai târziu, dar este destul de puternic și de bun că nu întârzie pentru totdeauna, cu condiția, însă, „să știm ce cerem!”. El va veni dacă vom posti și ne vom ruga „cu adevărat”, și va tămădui în noi micile suferințe, slăbiciuni, insuccese etc.; va scoate micii demoni care ne chinuiesc și ne împiedică să-I slujim Lui, făcând adevărate minuni și în viața noastră, minuni asemănătoare cu cea cu care Hristos a uimit astăzi până și pe ucenicii Săi, Amin!

Marșul pentru viață 2018 „O lume pentru viață”, sâmbătă 24 martie, și Luna pentru viață 1–31 martie 2018

În perioada 1–31 martie 2018, în numeroase orașe din România și Republica Moldova se va desfășura **Luna pentru viață 2018 – „O lume pentru viață”**, având ca punct culminant **Marșul pentru viață 2018 – „O lume pentru viață”**, organizat **sâmbătă, 24 martie 2018**.

Municipiul și județul Arad vor fi parte integrantă din acest eveniment național.

Municipiul Arad se află la **a VII-a ediție consecutivă a Marșului pentru viață**, organizat sub binecuvântarea **Arhiepiscopiei Aradului**, de către **Asociația Filantropia și Asociația Ikon**.

Celelalte orașe din județul Arad în care se va organiza Marșul pentru Viață sunt: Lipova, Săvârșin, Pâncota, Ineu, Sebiș, Gurahonț, Sântana, Chișineu Criș, Curtici, Pecica.

În toate localitățile din Arad și județul Arad evenimentul începe de la **ora 13:00**.

Măsura responsabilității și dezvoltării unei societăți este dată de măsura protejării vieții fiecărui membru al ei.

Dreptul la viață, libertate și demnitate a omului nu încep și nu se acordă de la un anumit nivel financiar, intelectual, de sănătate ori al vârstei, ci sunt date de faptul că suntem oameni, iar oameni suntem din momentul concepției.

România de azi și de mâine include copiii născuți și nenăscuți.

Fiecare dintre noi, în parte, și toți împreună, ca popor, dorim libertate, demnitate, respect. Dar nu le putem pretinde pentru noi dacă nu le recunoaștem pentru cei mai vulnerabili dintre noi, copiii nenăscuți, și dacă le negăm pentru femeile în criză de sarcină.

Este firesc să dorim ca zâmbetul și lumina din ochii fiecărui copil să ajungă să îi bucure pe cei din jur. La fel de firesc este să sprijinim o femeie aflată în criză de sarcină.

Activitățile care sprijină viața și prețuirea pentru viață sunt o datorie de onoare pentru o societate care vrea să se dezvolte, să ducă mai departe și să îmbogățească ceea ce a primit de la generațiile anterioare.

O lume pentru viață este o lume firească!

De aceea, Luna pentru viață, 1–31 martie 2018, și Marșul pentru viață, 24 martie, au **tema „O lume pentru viață”**.

O schimbare are loc în lume. Din ce în ce mai mulți oameni devin pro-viață.

Știința oferă an de an noi elemente despre minunea vieții din pântecul mamei. Până în

2016 se considera că primele bătăi ale inimii apar la 21 de zile după concepție. În 2016, Universitatea Oxford a publicat un studiu a cărui concluzie este că **activitatea inimii începe la 16 zile după concepție!** (<http://www.ox.ac.uk/news/2016-10-11-first-our-three-billion-heartbeats-sooner-we-thought>)

A fi pro-viață înseamnă a fi pro-știință, pro-femeie, pro-copil, pro-sprijin.

Să ne deschidem inimile față de femeile în criză de sarcină

Cel mai adesea, în spatele unui avort la cerere se află o dramă ignorată de cei din jur. Dacă vrem ca românii și România să aibă un viitor, este nevoie să sprijinim femeile care se află în așa-numita criză de sarcină. Astfel, ele vor alege ce este mai bine pentru copiii lor.



A da viață și a sprijini viața semenilor au fost valori consacrate în istoria românilor.

Să nu fim nepăsători, să nu ne prefacem că nu știm nimic despre frământările care preced avortul!

Să ne deschidem inimile pentru a primi aceste mici inimi care bat, inimile unor copii care au nevoie de dragoste, de îngrijire și care, când vor fi adulți, vor purta la rândul lor de grijă de cei prin care au venit la viață.

A ține în brațe un copil care ar fi putut sfârși într-un recipient cu resturi biologice, a te bucura de zâmbetul și gânguritul lui, cu gândul la binele pe care îl va face oamenilor când va fi adult – iată ce ne dă încredere că aceasta este calea viitorului.

Să iubim mama și copilul!

Veniți la Marșul pentru viață, ca să mărturisim valoarea și demnitatea vieții! Veniți să mărturisim respectul și prețuirea pentru femeile care se luptă pentru a proteja viața copiilor lor și să le sprijinim!

Marșul pentru viață este la a VIII-a ediție națională.

În România, a fost organizat pentru prima dată la Timișoara, în 2008.

În lume, Marșul pentru viață a fost organizat pentru prima dată la Washington, D.C., în 22 ianuarie 1974.

Evoluția numărului de organizatori ai MPV în ultimii ani:

2013 – 23 de orașe din România;

2014 – 40 de orașe din România;

2015 – 79 de orașe (77 din România, 2 din Republica Moldova);

2016 – 130 de orașe (110 din România, 20 din Republica Moldova);

2017 – 287 (138 de orașe din România și 149 localități din Republica Moldova).

Aradul se află la a VII-a ediție a Marșului pentru viață.

Data: 24 Martie 2018; Ora: 13:00;

Traseu: Piața Avram Iancu – spitalul Matern – Catedrala Ortodoxă “Sfânta Treime.”

Anamaria ZBORA

Scara - simbol al ascensiunii spirituale în religiile lumii

Urmare din pagina 1

Pod vertical între cer și pământ, scara leagă cele de jos de cele de sus. În toate aceste tradiții religioase, scara este văzută din punct de vedere simbolic, în aspectul său ascensional și exprimă înălțarea spirituală. Caracteristica

principală a scării, care o distinge de pod sau de curcubeu este gradualitatea, reprezentată de treptele ei. Ea codifică astfel o ierarhizare profană (scara socială) sau sacră (scara spirituală, scara virtuților).

Rostul scării spirituale, a vir-

tuților este acela de a ne apropia tot mai mult de Dumnezeu. Pe această scară ne îndeamnă să pășim acum în vremea postului Sfântul Ioan Scărarul, tot mai aproape de Dumnezeu, până vom ajunge pe ultima treaptă, în brațele părintești.

Icoana Scării Sfântului Ioan

Una dintre cele mai cunoscute și îndrăgite scrieri este *Scara* scrisă de Sfântul Ioan Sinaitul sau Scărarul, în urmă cu aproape 1400 de ani.

Sfântul Ioan a fost starețul Mănăstirii Sinai, fiind cunoscut pentru înțelepciunea și smerenia sa, dar și pentru iubirea de singurătate. În timpul în care îi conducea pe monahi pe calea desăvârșirii, a alcătuit scrierea *Scara*, la rugămintea egumenului Ioan al Mănăstirii Rait, așezământ aflat la 60 de mile de Mănăstirea Sinai.

Lucrarea *Scara* este alcătuită din 30 de „Trepte” (capitole) și se află și în volumul IX din Filocalia românească, dar și tipărită ca o carte de sine stătătoare cu denumirea de *Scara Raiului*.

Icoana Scării Raiului sau „Scara de suflete mântuitoare și ducătoare la cer”, numită și „Scara dumnezeiescului urcuș”, a început să fie pictată în mănăstirile din pustiul Egiptului, acolo unde sunt citite pasaje din *Scara*, în special în timpul Postului Mare.

Așa cum este descrisă în *Erminia picturii bizantine*, scara din icoană are treizeci de trepte, după numărul celor din tratatul Sfântului Ioan. În unele icoane, mai ales rusești, întâlnim scrisă și numirea fiecărei trepte.

Pe Scară vedem oameni care se află în diferite stadii de ascensiune. La o primă vedere, toți cei ce se află pe scară pot părea asemănători, toți fiind bărbați cu barbă (călugări). Acest lucru trebuie văzut în context. Scara de suflete mântuitoare și ducătoare la cer

a fost o lucrare scrisă în special pentru monahi, deși în ultima perioadă acesta a devenit familiară unui număr foarte mare de mireni. Ca atare, în majoritatea icoanelor Scării sunt zugrăviți călugări de vârste diferite și, de obicei, include cel puțin un episcop. Aceasta sugerează că toți creștinii care-și doresc mântuirea și lucrează pentru ea sunt reprezentați pe Scară.

Scara traversează ascendent icoana – din stânga jos, în dreapta sus – și separă cele lumești, de cele cerești.

În partea de jos a Scării („sub” ea), sunt reprezentați demoni care îi necăjesc pe cei de pe scară cu săgeți, sulite și lanțuri. Aceștia sunt reprezentările gândurilor păcătoase și ale ispitelor care ne asaltează când mergem pe calea cea strâmtă care duce la mântuire. Unii dintre călugări sunt reprezentați căzuți, dar ținându-se totuși de scară, iar alții care cad cu totul, cu capul în jos – trași de diavoli spre iad. În unele reprezentări iconografice este vizibil faptul că se poate cădea și de pe ultima treaptă, nu întâmplător aleasă ca treaptă a iubirii, căci, după cum spune Sfântul Maxim Mărturisitorul, „toată asceza care nu are iubire este străină de Dumnezeu!”. Iadul este reprezentat în partea dreaptă-jos, sub forma unui cap de monstru, înghițindu-i pe cei care cad de pe scară.

În partea de sus a Scării („deasupra”) sunt reprezentați îngeri zburând și ajutându-i pe călugări să urce, eventual chiar ținându-i de mână.

În partea dreaptă-sus, într-un meda-

lion sau deasupra norilor este zugrăvit Iisus Hristos Însuși, care îi primește pe cei ce reușesc să ajungă până sus. Înaintea Lui se găsește un călugăr foarte bătrân, cu figură cuvioasă și foarte smerită, urcat pe ultima treaptă a scării, privind către Domnul. Iar Hristos îl ia de o mână, în timp ce cu mâna cealaltă îi așază pe cap o cunună, zicând: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi” (Matei 11, 28).

Reprezentarea lui Iisus Hristos în vârful scării, arată că rostul suirii este apropierea de Dumnezeu în Hristos, îndumnezeirea, de aceea, cei ce urcă nu privesc la trepte ca la scopuri în sine, ci au privirea îndreptată spre Cel care li se descoperă ca ținta de dincolo de trepte, ca și Cale, atrăgându-i în taina dumnezeiască. Singurii care nu se uită spre Mântuitorul sunt cei care s-au desprins de scară și sunt în cădere. Un alt fapt care poate fi observat este acela că atât cei care urcă, cât și cei care cad de pe Scară își țin mâinile întinse în același mod – în rugăciune.

Simbolismul Scării deslușește ideea de accedere treptat, după puterea de asimilare a omului, la măsura dumnezeiască. Faptul că distanța infinită între creat și necreat este împărțită într-un număr finit de trepte arată că fiecare dintre aceste trepte are o dimensiune infinită, care nu se epuizează prin depășirea ei. Depășirea unei trepte înseamnă astfel nu abolirea ei, ci asimilarea ei duhovnicească. Pe de altă parte, urcușul are un sens în măsura în care nu este plafonat



de către nici o treaptă luată ca scop în sine, ci urcându-le pe toate, își află sensul doar în ajungerea la Hristos. În unirea cu Dumnezeu omul întreg devine iubire. Urcând pe scară, omul află tălmăduirea și creșterea spirituală prin pătrunderea sa tot mai mare de lucrarea și lumina lui Dumnezeu.

În unele icoane mai este reprezentată o biserică în fața căreia se află un grup de monahi care privesc spre scară. Sfântul Ioan Scărarul (ținând în mână un pergament cu învățături) îi călăuzește pe monahi să-și înceapă dumnezeiescul urcuș.

Icoana Scării Raiului deși inspiră o oarecare teamă pentru că îl face pe om să-și pună nimicnicia sa în raport cu slava lui Dumnezeu, în același timp, însuflă un curaj sfânt care-l antrenează pe om într-un urcuș neîncetat până la ajungerea la îndumnezeire.

Sorin Gheorghe SĂPLĂCAN

Sfânta Treime-izvor de iubire veșnică

Învățatura ortodoxă despre Triadologie reprezintă un capitol foarte important al Teologiei Dogmatice. Sfânta Treime, ca Treime de Persoane dumnezeiești este principiul creator al tuturor existențelor. Este, deci, existența supremă. Părintele Dumitru Stăniloae, raportându-se la Sfânta Treime ca la Existența supremă afirmă: „Existența supremă și fără de început nu poate să nu fie și o existență iubitoare în ea însăși... în unica existență pleneră, ea înseamnă, deci, o orientare contra îngustimii egoiste în ea însăși. Ea înseamnă orientarea unuia spre altul, fără să iasă din ea însăși. Ea înseamnă că în aceeași unitate sunt două sau trei Persoane, care tind una spre alta în unitatea lor. Cea mai mare iubire este cea mai mare unitate între două sau trei Persoane. Existența supremă, fără de început, nu poate fi lipsită de iubirea între două sau trei Persoane, rămânând sau afirmându-se, și prin aceasta, în unitatea ei. Și toate cele ce sunt, nu pot fi fără să fie deasupra tuturor o existență atotputernică și iubitoare, liberă”. (Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *Iisus Hristos Lumina lumii și îndumnezeitorul omului*, opere complete, vol. 6, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2014, p. 159).

În Sfânta Treime dragostea desăvârșită se realizează în unitatea deplină a Celor trei Persoane dumnezeiești: „iubirea desăvârșită în Dumnezeu este între trei Persoane, pentru că o iubire care se închide între doi pune o margine a lor, rămâne indiferentă față de cel de-al treilea, producând chiar gelozie între cei



doi, când unul din ei se interesează și de un al treilea. Dimpotrivă, când un al treilea se bucură cu mine de cel de-al doilea al meu, bucuria mea pentru cel de-al doilea e sporită. De aceea, în suprema și unica existență supremă fără de început, dragostea desăvârșită se realizează în trei, întărind totodată unitatea între Ei și evidențind nemărginirea Lor. În Dumnezeu este un Tată care naște din veci un Fiu pe care-L iubește și de care este iubit și purcede un Duh Sfânt, spre a Se odihni ca iubire luminătoare a Lui peste Fiul, făcând să se simtă bucuria Tatălui de Fiul și a Fiului de Tatăl.” (Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *Iisus Hristos Lumina...*, p. 160).

Ființa dumnezeiască o deține fiecare Persoană dumnezeiască în mod deplin, iar nu fragmentar: „Ființa cea una a existenței supreme, fiind o atotputernică

și o iubire liberă, nu e luată în posesie ca obiect întreg sau împărțit de cele trei Persoane, atotputernice și iubitoare libere, ci este ea însăși, cu toată atotputernicia și iubirea ei liberă, în fiecare dintre cele trei Persoane.”

Fiecare Persoană dumnezeiască trăiește în Sine pe fiecare dintre celelalte două Persoane, astfel că „Tatăl, având ființa întreagă a dumnezeirii împreună cu Fiul și cu Duhul Sfânt, trăindu-Se ca Tată, trăiește totodată pe Fiul în Sine, căci chiar un tată omenesc nu se poate trăi ca tată, fără să trăiască în sine și pe fiul său. Dar nici Fiul nu Se poate trăi numai ca Fiu, fără să trăiască și pe Tatăl în Sine, sau fără să trăiască și simțirile Tatălui în Sine, într-un fel oarecare ca al Sale și totuși ca altele decât ca cele ale Sale ca Fiu. În Sfânta Treime, Tatăl, purcezând pe Duhul Sfânt, ca pe Cel ce

are să Se odihnească peste Fiul, nu poate să nu trăiască și pe Duhul Sfânt, ca pe Cel ce Se odihnește peste Fiul. Și nici Duhul Sfânt, purcezând din Tatăl și odihnindu-se peste Fiul, nu poate să nu trăiască în Sine și pe Tatăl, din care purcede, și pe Fiul, în care Se odihnește. Dar și Fiul, având pe Duhul ce purcede din Tatăl și Se odihnește peste Sine, nu poate să nu trăiască în Sine și pe Duhul Sfânt, ce Se odihnește în Sine, și pe Tatăl, care-L purcede pe Duhul, spre a Se odihni peste Sine.” (Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *Iisus Hristos Lumina...*, p. 161).

„Treimea face să se reverse în Biserică un flux vital de viață harică ce izvorăște de la Dumnezeu-Tatăl, se scurge prin Fiul, spre a se revărsa în noi în Duhul, pentru ca apoi, incluzându-ne în circuitul iubirii treimice prin împărțirea umanului de divin, să revină, înălțând umanul în Duhul, prin același Fiu, la Tatăl. Această viață trăită și comunicată prin Biserică are menirea de a ne aduna în sânul Tatălui, de a ne lega pe toți, haric, de Dumnezeu... iar dacă în Sfânta Treime fiecare Persoană este purtătoare deplină a dumnezeirii, tot astfel în Biserică, fiecare credincios trebuie, în realizarea sa supremă, să devină purtător al plenitudinii divino umane.” (Pr. Prof. Dr. Ioan Tulcan, *Ecleziologia ortodoxă în teologia românească contemporană. Aspecte, implicații, tendințe*, Editura Universității Aurel Vlaicu, Arad, 2010, p. 57-58).

Ionuț Milcomete

ȘTIRI

Prezență a Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad la săptămâna duhovnicească din Parohia Șilindia

Un grup de studenți ai Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad, însoțiți de Părintele Conf. Univ. Dr. Lucian Farcașiu au participat vineri seara, 9 martie, în cadrul săptămânii duhovnicești organizată în parohia Șilindia, protopopiatul Ineu, în fiecare seară, începând de luni, 5 martie, la invitația părintelui paroh Gabriel Streulea, un fost student și masterand merituos al Facultății noastre de Teologie.



A fost săvârșită Liturghia Darurilor Înaintesfințite, răspunsurile la strană fiind date de studenții Facultății de Teologie, aceștia bucurându-i pe credincioșii parohiei prin frumusețea cântărilor interpretate.

La sfârșitul slujbei, părintele conf. univ. dr. Lucian Farcașiu a rostit un bogat cuvânt de învățătură în care s-a referit la rostul înmulțirii rugăciunii în această vreme a Postului Mare și la semnificația duhovnicească atât de bogată a slujbelor din această perioadă a anului liturgic, la sfârșitul cuvântului tâlcuind în scurte cuvinte și cea mai frumoasă rugăciune din vremea postului, și anume rugăciunea Sfântului Efreem Sirul. Sfinția Sa, a concluzionat la sfârșitul cuvântului său că rugăciunea nu este altceva decât o repetiție pe care o facem neîncrețtat pentru sălășluirea noastră la sfârșitul vieții acesteia pământești în Împărăția lui Dumnezeu, acolo unde sfinții îngeri și arhangheli aduc pururi laudă neîncetată lui Dumnezeu.

La finalul slujbei, toți credincioșii au fost miruiți, primind fiecare din partea părintelui Lucian Farcașiu câte o icoană și o cântăcică de rugăciuni.

La sfârșitul acestei seri duhovnicești, părintele paroh Gabriel Streulea le-a mulțumit tuturor celor prezenți pentru osteneala participării la slujbă, precum și invitațiilor pentru efortul pe care l-au făcut de a veni în parohia Șilindia, deopotrivă părintelui conf. univ. dr. Lucian Farcașiu și studenților Facultății de Teologie, pentru frumusețea slujirii și a cântării, precum și pentru cuvântul duhovnicesc rostit.

Liturghie Arhierescă în Duminica Sfintei Cruci, în Parohia arădeană Sânnicolau Mic

În Duminica a III-a din Postul Mare (a Sfintei Cruci), credincioșii parohiei arădene Sânnicolau Mic, Protopopiatul Arad, au trăit clipe de înaltă trăire duhovnicească. Încă de la orele dimineții, preotul și credincioșii parohiei s-au adunat în fața bisericii pentru a-l întâmpina pe Întâistătorul Eparhiei arădene, pe Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei. După aceasta, Chiriarhul arădean a oficiat Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare în biserica parohială cu hramul „Sfântul Mare Mc. Gheorghe”, înconjurat de soborul slujitor și în prezența oficialităților locale și a sutelor de credincioși. Din sobor au făcut parte Protos. Dr. Iustin Popovici, consilier cultural la Centrul Eparhial, Pr. Paroh Gheorghe Gligor, Pr. Petru Ursulescu de la Parohia Arad-Micalaca Nouă – Pasaj, Arhid. Tiberiu Ardelean, inspec-



tor eparhial și alți preoți și diaconi, membri ai Grupului psaltic Tronos al Catedralei Patriarhale din București.

În cuvântul de învățătură Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a vorbit despre „Urmarea Domnului” (pe baza citirilor scripturistice ale duminicii: Evrei 4, 5; Marcu 8, 9), prin jertfa mântuitoare, ca Arhiepiscop jertfitor și în același timp și jertfă, El, Cel fără de păcat, pentru păcatele lumii, lăsând credincioșilor jertfa nesângeroasă a Sfintei Euharistii. Sfânta Cruce cinstită în duminica de la jumătatea postului duce pe calea ei pe toți cei ce se împărtășesc din roadele mântuitoare, prin urmarea în mod real a ceea ce este jertfa mântuitoare – dovedire a urmării jertfei Domnului pentru toți, prin lucrarea împreună a celor spre înălțarea sufletească. Ca exemplificare, este de adăugat misiunea Grupului psaltic Tronos al Catedralei Patriarhale, care cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, au poposit în Cetatea Aradului, unde a fost un centru important în care s-a luptat pentru înfăptuirea Marii Uniri, contribuind la evidențierea unității naționale și bisericești, cu atât mai mult cu cât ne aflăm în anul dedicat Centenarului, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

Răspunsurile liturgice au fost oferite de către membrii Grupului psaltic Tronos, dirijați cu multă măiestrie de către Părintele Arhid. și protopsalt Mihail Bucă. Aceștia s-au aflat în aceste zile în părțile Aradului cu prilejul susținerii unui Concert de cântări bizantine dedicate Anului Centenar, în seara zilei de sâmbătă, 10 martie, la Catedrala Veche din Arad. Credincioșii arădeni au venit din toate părțile să se înalte duhovnicește la Sfânta Liturghie săvârșită în biserica din Sânnicolau Mic, cea mai veche biserică din Municipiul Arad. Evenimentul de suflet organizat în Parohia Sânnicolau Mic se datorează și fiului acestei parohii, domnului Bogdan Noghiu, absolvent al Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad și angajat al Consiliului Județean Arad.

La final, părintele paroh a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Timotei pentru acest popas de suflet la jumătatea Postului cel Mare în parohia pe care o păstorește, membrilor Grupului psaltic Tronos în frunte cu Părintele Arhid. Mihail Bucă, mult apreciați de către credincioșii din părțile Aradului și prin intermediul postului de televiziune Trinitas TV, tuturor celor implicați în organizarea acestei zile de sărbătoare în parohie precum și tuturor celor ce au participat la Sfânta Liturghie. Părintele paroh i-a oferit Înaltpreasfințitului Părinte Timotei un frumos coș cu flori iar membrilor grupului psaltic o icoană cu Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, ocrotitorul acestui sfânt lăcaș iar credincioșii le-au înmănat nenumărate buchete de flori.

Grupul psaltic Tronos în concert la Arad

Grupul psaltic „Tronos” al Catedralei Patriarhale din București, condus cu multă măiestrie de părintele arhidiacon și protopsalt Mihail Bucă, a susținut sâmbătă, 10 martie, în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei, un concert pus sub genericul „Cântări bizantine în anul Centenarului Marii Uniri”. Acest eveniment cultural artistic a fost organizat cu înalta binecuvântare a Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și prin



purtarea de grijă a Întâistătorului eparhiei noastre, Înaltpreasfințitul Părinte Dr. Timotei Sevcicu, Arhiepiscop al Aradului.

Acest concert deschide șirul evenimentelor programate în cadrul Festivalului de Spiritualitate și Artă Sacră Filocalia, în cadrul căruia, pe tot parcursul anului 2018, Arhiepiscopia Aradului, prin Sectorul cultural al acesteia, în colaborare cu Consiliul Județean, prin Centrul Cultural Județean, vor organiza mai multe evenimente care au menirea de a prezenta crâmpie din tezaurul Ortodoxiei noastre strămoșești în cetate. Concertul s-a bucurat de un deosebit succes, primind admirația întregii catedrale umplute până la refuz de arădeni și cei veniți din alte părți. Arhidiaconul Mihail Bucă, dirijorul grupului psaltic „Tronos”, interpret fidel al muzicii bisericești de sorginte bizantină, are o nemăsurată dragoste pentru răspândirea acestui gen muzical pe teritoriul țării noastre. Este un talentat și inimos făuritor al muzicii psaltice, reușind să sensibilizeze sufletele arădenilor care l-au ascultat cu atâta dragoste, onorându-și astfel titlurile și premiile primite de-a lungul vremii. Moderatorul seriei a fost PC Pr. Drd. Vlad-Sergiu Sandu, profesor la Seminarul Teologic din Arad, care a făcut prezentarea buchetului de cântări, interpretate cu multă prestanță de grupul psaltic. La finalul concertului, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Sevcicu a făcut o trecere în revistă a evenimentelor bisericești și culturale ce se vor desfășura în acest an în Cetatea Aradului, cel mai important fiind sfințirea Noii Catedrale Arhiepiscopale, iar la nivel național a Catedralei Mântuirii Neamului, după care a adus cuvenitele aprecieri activității grupului psaltic patriarhal, mulțumind pentru strădania de înfrumusețare a slujbelor, iar acum pentru interpretarea cântărilor celor mai alese ale Postului celui Mare, precum și a celor dedicate Centenarului Marii Uniri.

Sfîntirea capelei „Sfinții 40 de Mucenici din Sevastia” la Penitenciarul Arad

Vineri 9 martie 2018, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei Arhiepiscopul Aradului a oficiat slujba de sfințire a capelei din incinta Centrului de Formare Profesională a Școlii Naționale de Pregătire a Agenților de Penitenciare din Arad, centru aflat în clădirea Tribunalului Arad. Locașul de cult a primit hramul sfinților pomeniți în această zi, „Sfinții 40 de Mucenici din Sevastia”. La slujba oficiată de Chiriarh în mijlocul unui ales sobor de preoți, au participat dl. subcomisar de penitenciare dr. Dan Halchin – directorul Penitenciarului Arad, d-na Delia Rodica Halchin – șef al Centrului de Formare și Specializare a Ofițerilor și 40 de elevi ai centrului de formare.

Capela este destinată elevilor și cadrelor din acest centru de formare. Centrul amintit este o divizie a Penitenciarului Arad care asigură formarea inițială și continuă a personalului penitenciar din România, pentru a asigura dezvoltarea competențelor profesionale în conformitate cu atribuțiile specifice.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.